

ERDÉLYI GAZDA

XXXIX. ÉVFOLYAM.

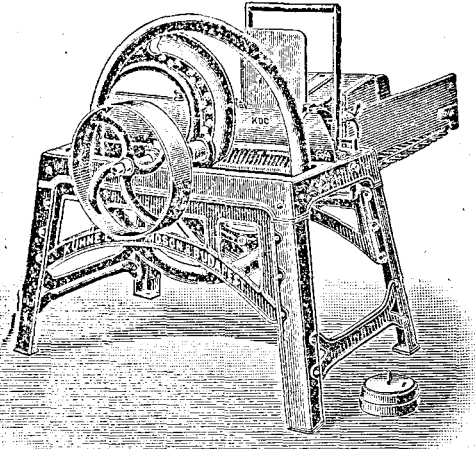
KOLOZSVÁR. 1907. JANUÁR 20.

3. SZÁM.

KÜHNE E.

HAZÁNK LEGRÉGIBB
MEZŐGAZDASÁGI GÉPGYÁRA

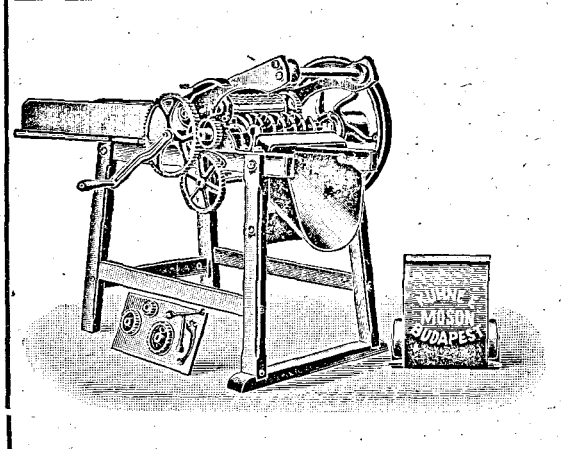
MOSONBAN

● elismért gondos kivitelben szállít:

szecskavágó-gépeket,
répavágókat, darálókat, takarmány-füllesztőket,
„TORNADO” kukoricaszár-
tépőket
morzsolókat,

ASTRA és TUBULAR tejfölözőgépeket,
teljes takarmánykamra berendezéseket.

Főraktár: VI., Váci-körút 57/a.

Fiókraktár: Temesvár, gazdaudvar.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10. II. em.

Alakult 1900.

Biztosítéki alap:

Alapítványok a kormány hozzájárulá- sával	1,953.240.—
Tartalékok	601.263.93
Összesen:	2,554.503.93 K.
1901. évi fölösleg	90.349.— K
1902. " "	59.782.26 "
1903. " "	109.331.73 "
1904. " "	72.438.23 "
1905. " "	61.730.60 "

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak az ember életére különféle módokat szerint.

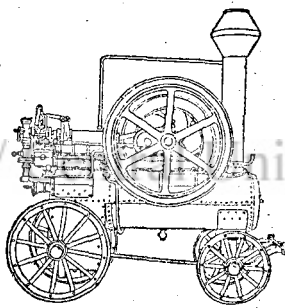
Az üzlet eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfelelőlegből úgy a tűz, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évben jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítésben részesülnek. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2-2%-os díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5-10 évre adják fel biztosításukat 5% engedményben részesülnek.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványnyal és félvilágosítással minden irányban készséggel szolgál.

1013

az igazgatóság.

Beck és Gergely

Budapest, V.,
Váci-ut 12.

1725

Benzinmotoros cséplőkészletek. Teljes malomberendezések.

benzin-, szivógáz- vagy más üzemre.

Teljes olajgyári berendezések.

Elismert legjobb kivitelben szállíthatnak s mindenkor raktáron megtekinthetők.

Szőlő- oltványokat a leg- nemesebb

Csemege fajokban szállít, fajtisztaságért jótállva, legdusabb választékban a már évek óta elsőnek és legmegbízhatóbbnak ismert.

Küküllőmenti

első szőlőoltvány-telep

tulajdonos Caspari Frigyes Medgyes.

(Nagyküküllő megye.)

Tessék képes árjegyzéket kérni!

Az árjegyzékben található az ország minden részéből érkezett elismerő levelek, ennél fogva minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségektől úgy szó-, mint írásbelileg bizonyosságot szerezhet magának fenti szőlőtelep feltétlen megbízhatóságáról.

1800

Gőzcséplőkészletek, 2¹/₂-től 12 lóerőig, Benzinmotorok, Szalmaprések gőzhajtásra. Aratógépek és egyéb

Mezőgazdasági gépek

1458

legújabb szerkezetben és legjobb kivitelben kaphatók

A m. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynökségénél

Budapest, V. kerület, Váci-körút 32. szám

Árjegyzéket és költségvetést kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.

Erdélyi képviselő: WESSEL LEÓ Kolozsvár, New-York-szálloda.

Heucke A. Hausneindorfi gőzeke-gyáros több mint 20 éven át bevált kitünő rendszerű uti mozdonyokat, gőzeke-mozdonyokat és teljes gőzeke-készleteket szállít.

További felágosítással és ajánlattal készséggel szolgál magyarországi vezérképviselése, a:

Komárom-vidéki takarékpénztár r. t. Komáromban.

1707

Kedvező fizetési feltételek.

NAY és RÓNA

Gép, fecskendő és szállítóeszközgyár.

Központ:

BUDAPEST, V, KÁLMÁNUTCA 15.

Taligák, szállító-eszközök bármely építkezés, gazdaság és iparüzem számára.

1727

Diaphragma-szivattyúk. Fecskendők.

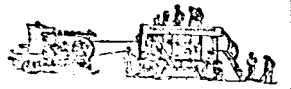
Emelő-szerszámok. Vasuti szerszámok.

Mindenféle műszaki és gazdasági kellékből állandó nagyraktár.

Tessék ajánlatot kérni. Telefon.

1811 Legujabb kitüntetések:

1905. évi n.-enyedi kiállítás nagy díszlevelel kitüntetve.
1904. évi d.-sz.-mártoni kiállítás 5 díszlevél, kitüntetve.
1903. évi beszerzei kiállítás 2 ezüst éremmel kitüntetve.
1903. évi kolozsvári kiállítás 2 dísz-levéllel kitüntetve.
1902. évi pozsonyi kiállítás 3 oklevéllel kitüntetve.

Kállai Lajos motor-gyára Budapest, VI., Gyár-u. 50. szám.

Tejjes jótállás kifundó cséplésért!

A világ legegyszerűbb és legtökéletesebb motorcséplőkészlete.

Ezen motorok bárki által gépész nélkül rendkívül könnyen kezelhetők és szalmafedelés házak között is üzemben tarthatók.

Ezen motorcséplőkészletek a legkitűnőbb sikerrel vannak működésben.

Báró Kemény József úrnál, Marosnémeti (Erdély).
Gróf Mikes Kelemen úrnál, Magyarcséte (Erdély).
Zeykfalvi Zeyk Dániel főispán úrnál, Nagy-Enyed
Tóth Péter földbirtokos úrnál, Csantavér, és az ország több száz kisebb-nagyobb gazdaságában.

Legolcsóbb üzem!

Árjegyzék ingyen és bérmentve!

Olcsó árak részletre!

KÁLLAI LAJOS

féle motorcséplőkészletek, melyek hazánkban mindenütt a legkitűnőbb beváltak, a magyar gazdaközönségnek

Valódi Kállai Lajos motorok csakis Budapest, VI., Gyár-utca 50. sz. a. kaphatók.

„AGRARIA” magyar gépforgalmi részvény-társaság

a szab. osztrák-magyar államvasut-társaság resiczai mezőgazdasági gépgyáranak vezérügynöksége

Mezőgazdák különös figyelmébe!

Egyetemes acélekék.

Eltörhetetlen tégelyacéleketej.

Páncélacél-kormánylemez.

Magasított acél-ekefej. 1457

Porvédő kerekek

Acél gerendely.

Sürgönyeim: „Agraria” Budapest. Rövidített levélcím: „Agraria” Budapest, V., Váci-ut 2.

Tiszta acélsanyag
sáját
hámorainkból.

Csak kitámasztott nyeregkerettel bíró taligát szállítunk.

Kérjünk árjegyzéket mivel ez az összes talajmivelő-gépeket terjedelmesen ismerteti és egyáltalán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes, szakszerű és minden gazdának értékes felvilágosításokat nyújt — és díjmentesen küldetik.

Ekegyártás terén legelső-rangu magyar gyártmány, felülmúlja még a legnevezetesebb idegen gyártmányokat is.

Gazdasági kereskedelmi és iparbank Részvény-Társaság

BUDAPESTEN, ERZSÉBET-KÖRÚT 35.

Telefon 149. Postafiókosi Cheque számla: 15603
Cheque számla: a Magy. Izsá nit. és pénzváltó-banknál

BANKOSZTÁLYA

utján förtészteses jelzalogköleséni főbirtokokra, továbbá városi bérházakra legelőnyösebb feltételek mellett és leggyorsabban bonyolít le az érték legmagasabb arányáig. Megkeresésnél beküldendő a telekkönyvi kivonat és kataszteri bírtokiv.

VÁLTÓ-

kölcsönt gazdáknak, birtokosoknak, gazdasítzetteknek,

KÖLCSÖNT

sorsjegyekre, értékpapírokra és vidéki fakarék-pénztári részvényekre a legelőnyösebb módon eszközöl.

Árjegyzék, költségtetés és szakszerű felvilágosítás ingyen.

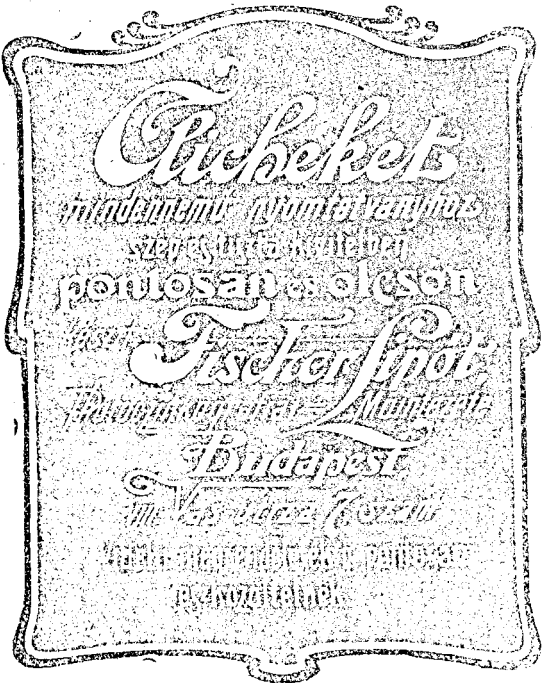
Gazdasági egyesületeknek, valamint közégi szervezeteknek tömeges megrendelésűl rendkívül kedvezményes árak és feltételek.

GÉPOSZTÁLYA

utján szállít csakis elsőrendű gyártmányban legkedvezőbb feltételek mellett:

Gazdasági gépeket,
Gőzcséplő-készleteket,
Tolókerek-rendszerű vetőgépeket,
Egyetemes acél-ekeket,
Gazdasági malomberendezéseket,
Tejgazdasági gépeket,
Fűrészfári berendezéseket,
Szeceksavágókat,
Répvágókat,
Morzsolókat,
Barátokat stb.

Tejgazdasági, baromfi-tenyésztés-gépek és eszközök, fejtelpek, szukor, szesz- és keményítő-gyárak berendezése. Műtrágya, erőtakarmányok Derbymlása, szuk, ponyva stb. stb.

DUNKY FIVÉREK

CS. ÉS KIR. UDVARI FÉNYKÉPÉSZEK

ajánlják a mai kor igényeinek megfelelően berendezett műtermüket a nagyérdemű közönség becses figyelmébe.

Műtermek vannak:

Kolozsvár Miskole
Mátyás király-tér 10. Városház-tér 20.

Dés S.-A.-Ujhely
Felső-sétátér. Fótér 9.

1729 Sárospatak
Kossuth Lajos-u. 70.

Mindenmemű, vízben oldható és szavatolt beltartalmú műtrágyafélék, ugymint: csontiiszt és ásványi szuperfoszfátok, valamint a tavaszi vetések trágyázására alkalmas különböző: nitrogén és káli tartalmu szuperfoszfátok és chilisalétrom a legjobb minőségben és a legkedvezőbb feltételek mellett kaphatók a:

Zalatnai Kénkovand-ipar Részvénytársaságnál

Központi irodája: BUDAPESTEN, V. ker., Nádor-utca 4. szám, a hova a rendelések és mindenmemű kérdézősködések intézendők

Szivattyúk és Mérlegek

különleges gyár
Garvenswerke,
WIEN, II, Handelsquai No. 130.
Mintaraktár: I., Schwarzenbergstrasse No. 6.

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK
LŐF. ÁR: 1 ÉVRE 12 KOR., 1/2 ÉVRE 6 KOR.,
1/4 ÉVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET-, ERDÉLYRÉSZI GAZDASISZTI EGYESÜLET ÉS AZ
ERDÉLYRÉSZI KERTÉSZETI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASARNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, ATTILA-U. 2. SZÁM.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ.

**Kérjük az
előfizetéseket
megújítását!**

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

Gyümölcstermesztésünkről. (É.) 27
Gazdasági munkás- és cselédlakások. 29
A Hermann-féle tengeri mivvelési mód. 29

Könyvismertetés. 30

Egyleti élet:

Az E. G. E. könyvtári címjegyzékének függeléke. 30

Kormányintézkedések.

Gazdasági munkásközvetítés. 31

Vegyes közlemények. 32

Írások

Gyümölcstermesztésünkről.

(É) Egy kiváló francia író, *Ardouin-Dumazel* Elsass-Lotharingiában, Poroszországban, Luxemburgban tett utazása után lelkes szavakban hívja föl honfitársai figyelmét a német gyümölcsszükségletre, Németország kitűnő gyümölcs piacaira. Idézzük ennek a francia írónak szavait:

» . . . A német piac odakinálja magát a termelőknek és ha mindjárt kínai falakat akarna is a német vámpolitika a bevitel elé emelni, a német fogyasztás adófizetője lesz a kedvezőbb helyzetű országok, Franciaország, Olaszország, Spanyolország és Magyarország-Austria gyümölcstermesztőinek.

Ez a jövő piaca. Óriási piac, melyet a francia gyümölcstermelőknek maguk részére kell biztosítani. És a haladás iránya olyan ma nálunk, hogy rövid időn belül remélhető lehet termesztési és üzleti eljárásunknak átalakulását. Mindaddig termelőink arra szorítottak, hogy a külföldre olyan gyümölcsöt szállítsanak, amelyeknek termelését megszokták és kedvelték. De ezek a termékek nincsenek mindig olyan állapotban, hogy a szállítást meg a vámkezelést kibírják. Olyan erőteljes varietásokat kellene termelni, amelyek ellenállnak a romlásnak, ha távoli piacokra kell is őket szállítani.

Gyümölcsünk és finom főzelékünk már most is akadály nélkül jut el a gyorsvonatok mentén levő német városokba. Berlinbe és Hamburgba tömördek francia gyümölcs érkezik teljes frissességében. De a városok decentralizálása következtében még nagyon sok nagyobb-kisebb hely van Németországban, amelyet meg lehet hódítani.

Ebben a hódításban nekünk is kellene vennünk a részünket. A francia termelő sok tekintetben lesz előnyösebb helyzetben mint mi, de viszont nekünk is megvannak a magunk előnyeink, amelyeket csak föl kell ösmerni, amelyeket csak föl kellene használni és mindjárt javunkra válnék az, hogy a közelünkben van Németország az ő sok nagy városával s a városokban gyümölcsre vágyó fogyasztóval. Ennek a fogyasztásnak nagyságát csak néhány adattal kell mutatni. Németország bevitel volt al-

mából 1902-ben: 11,263, 1903-ban 13,739, 1904-ben 12,988, 1905-ben 13,243 vagon; körtéből 1902-ben 2587, 1903-ban 2468, 1904-ben 3152, 1905-ben 3418 vagon. Csak a stuttgarti mustalmapiacra évenként 2100-2300 vagon mustnak való gyümölcs kerül a külföldről.

De főleg az, hogy a gyümölcstermelésre a németországi fogyasztás mérlegelésével csináljunk kedvet, mikor a mi belső gyümölcsfogyasztásunk is igen jelentékeny, mikor az is igen sok évben meg igen sok évszakban a kellő gyümölcsminőség és a kellő minőségű gyümölcs nélkül szűkölködve, fordul a narancs és egyéb konfektek felé. És mikor Budapesten télen 1-1.20 korona 1 kilogramm alma, Kolozsvárt 4-5-6 korona egy litervéka, mikor a több fajta almának darabját a Kolozsvári vendéglőkben 20 fillérért adják kukacostul együtt, a budapesti vendéglőkben 40-80 fillérért, akkor bizony amiatt sem lehet panasz, hogy nincs ára a gyümölcsnek és attól sem lehet tartani, hogy a gyümölcstermesztés nem hoz elegendő jövedelmet. A gyümölcsnek idebenn az országban is, határainkon túl is van kelendősége és ára; szép s nemes foglalkozás. haszonhajtó üzemág lehet tehát a gyümölcstermesztés mindenütt, ahol a tudás párosul a kedvvel, ahol a természet kedvező viszonyai képesek megadni a gyümölcsnek színt, ízt, zamatját.

És Erdélynek igen sok helyen megvannak a gyümölcstermesztésnek kedvező feltételei. Szakértők mondják, hogy Hunyadvármegyében Algyógy meg Felgyógy környékén olyan alma terem, amely a tiroli vetekedik; a tavalyelőtti bánfthyunyadi gyümölcskiállítás megmutatta, hogy a Kalotaszegnek még a havasok lábánál levő részein is kitűnő minőségű fajgyümölcs terem; Nagyenyed környékén, a besztercei szászok közt meg Szolnok-Doboka vármegyében is jó hírű, jóféle gyümölcsöt termesztenek, még pedig nemcsak »az urak«, nemcsak a nagybirtokosok, hanem a kisgazdák is. Sőt ha a két osztály közt különböztetni akarunk, azt vehetjük észre, hogy a nagy és középbirtokos üzemében a gyü-

== Jobb és ==
megbízhatóbb
== magvakat ==

nem is ajánlhatunk,
— mint a minőket —

32 év óta

Mauthner
*
Ödön

császári és királyi udvari
magkereskedésében
BUDAPESTEN
kaphat. 1002

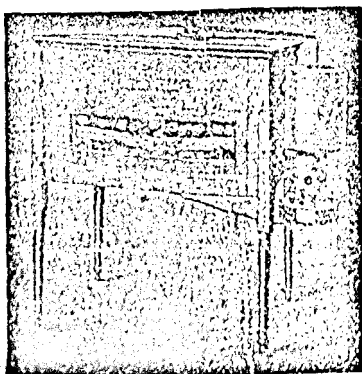
A haszonnal járó baromfitenyésztés csak jól bevált KÉLTETŐ GÉPEKKEL lehetséges és ezért ajánljuk a világhírű és az összes eddig ismert csibekeltő gépek között a legtekélyesebb amerikai Cyphers önszabályozóval ellátott csibekeltető és nevelő gépeket, melyek kizárólagosan csak nálunk kaphatók.

ÁR A K:

0 sz. Standard Cyphers	66	tojásra	K 135.	csomagolás	8 —
1 " " " " "	100	" " "	" "	" "	8.50
2 " " " " "	240	" " "	" "	" "	12. —
3 " " " " "	390	" " "	" "	" "	8.50
Farm Economic	100	" " "	125.	" "	8.50

Továbbá a baromfitenyésztéshez szükséges összes cikkeket, erőnkormányokat és a Németországban államilag megvizsgált, de nálunk is jól bevált „GALLOSERIN” baromfi-coleraserumot. Számai megbízható bizonyítvánnyal rendelkezünk. Kimerítő árjegyzéket kívánatra küldünk.

„MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE”
Budapest, V., Alkotmány-u. 31.

mölcstermesztés aránylag sokkal kisebb jelentőségű, sokkal kisebb helyet foglal el, mint a kiscgazdánál, hogy még ma is inkább nemes passzióból, mint üzleti számítástól tartják fenn a gyümölcsösöket, hogy a gyümölcsöt még ma is inkább a ház szükségletére és a barátok részére termesztik, anélkül, hogy a rendszeres értékesítés szervezve lenne, anélkül, hogy a termesztés az értékesítés törvényei szerint történnék.

Akik kincseket kutatnak még ma is a földnek méhében, a gyümölcsben a föld erejéből és a nap sugaraiból származó kincseket lelhetnek meg. Munka és fáradság nélkül ez a kincs sem hull az önkbe. De kevés olyan terméke van a munka és a természet egyesülésének, mint a gyümölcs — kevés még a jövedelmezőség szempontjából is. Gyümölcsstermesztésünk első fogyatékosága az, hogy nem foglalja el az öt megillető területet olyan vidékeken sem, ahol bőven teremne jó gyümölcs. A másik hiba az, hogy nem a célnak megfelelő fajtákat termesztik és hogy nem törekszenek minél kevesebb fajtájú, egy fajtában minél nagyobb tömegű gyümölcs nyerésére. Ambíciójuk volt az erdélyi birtokosoknak — Tisza László szította ezt a nemes ambíciót — hogy minél több, minél különbözőbb fajtákat tudjanak kertjeikben. Ez az ambíció változatossá tette a csemeget, de nem alkalmas üzleti haszon elérésére. Kiscgazdánk, akik eladásra termesztettek gyümölcsöt, nem hagyták abba még ma sem a kevésbé értékes, divatjamult gyümölcs termesztését: azt termesztik, ami nekik izlik és nem azt, amit a városi vagy pláne a külföldi fogyasztó keres. Mulasztások vannak aztán a fák gondozásában és kiválasztásában, általános baj pedig az, hogy a gyümölcsnek leszedése, eltartása, csomagolása igen kezdetleges még, úgy hogy kifogástalan csemegegyümölcsöt, azt amit a német »tafelobst«-nak nevez, még kisebb mennyiségben is nehéz kapni.

A gyümölcsnek a városi lakosság élelmezésében is egyre nagyobb szerepe lesz és valósággal határtalanul megnöveszthető még annak fogyasztása és elhelyezése a külföld piacain, ha a termelők annak szükségletéhez és izléséhez képesek lesznek alkalmazkodni. A gyümölcsnek a fogyasztásban való erős térhódítását két tulajdonságának lehet tulajdonítani. Az egyik kellemes, üdítő, zamatos íze, a másik tápláló anyagainak tartalma. Amerikai vizsgálat szerint az egyes gyümölcsfajokban friss állapotban a következő emészhető anyagok vannak:

	víz	fehérje	ether-extractum	szénhidrátok közül nitrogénmentes extractum
almában	84.6%	0.4%	0.5%	13.0%
kajszinban	85.0 "	1.1 "	— "	13.4 "
cseresznyében	80.9 "	1.0 "	0.8 "	16.5 "
dinnyében (sárga)	89.5 "	0.6 "	— "	7.2 "
körtében	80.9 "	1.0 "	0.5 "	15.7 "
őszibarackban	89.4 "	0.7 "	0.1 "	5.8 "

A földmivvelésügyi kormányzatnak és a gazdatársadalmi szervezetek földadata az, hogy a gyümölcsstermesztés érdekében minden lehető megtegyenek. De magukra az egyesekre esik a cselekvés súlypontja, maguknak az egyeseknek helyes érzelme válhatik csak igazán a gyümölcsstermesztés hatóság fejlesztőjévé, tudása és számítóképessége lehet csak képes ezt a kincset maguk és a köz részére megszerezni. És mikor így talán sikerült némileg is fölhevíteni a figyelmet a gyümölcsstermesztés jelentőségére, szinte disszonáns végakkordnak látszhatik, hogy a cikk végén azt a rendeletet közöljük, amelyet a földmivvelésügyi miniszter a gyümölcsre kártékony hernyók és rovarok irtása tárgyában kiadott. De ha sikerült csak egy parányi új érdeklődést kelteni ezzel a cikkel, akkor talán lesz egy parányi haszna annak is, ha mindjárt utána közöljük ezt a rendeletet.

*

A földmivvelésügyi miniszter körrendelete,

Az 1894. évi XII. t.-c. alapján kártékony hernyók, valamint a vértetű és darázsak irtása tárgyában a következőket rendelem:

1. A törvényhatóság területén levő összes gyümölcsfatermesztők s ottani birtokosok minden év november hó végéig a hernyófészkek leszedésére (1894. évi XII. t.-c. 50. §-a), a lepketojások és vértetű (1889. évi 9679. számú körrendelet), valamint a darázsfészkek téli irtására (1902. évi 11974. számú körrendelet) szigorúan felhívandók, az irtás módjairól kiadott utmutatások értelmében kitanítandók és figyelmeztetendők arra, hogy aki az irtás minden év március hó utolsó napjáig elmulasztja, annál az irtást az illetékes községi előljáróság nemcsak a mulasztó fél költségén fogja végeztetni (1894. XII. t.-cikk 52. §.), hanem a mulasztó kihágást is követ el, mely 100 koronáig terjedhető pénzbírsággal büntetendő.

2. A gyümölcsfatermesztők s általában a községbeli birtokosság a hernyófészkek leszedésére a lepketojások és vértetű, valamint a darázsak irtására minden év február hó végén okvetlenül másodsor is felhívandók, egyrészt, hogy a községi előljáróságok a mulasztókat vagy az irtást nem kifogástalanul végző gyümölcsstermesztőket még idejekorán figyelmeztethessék, másrészt, hogy a befejezett irtást a törvény értelmében ellenőrizzék.

Ezen másodsorú kihirdetés szükségére külön is felhívom a törvényhatóságokat, mert miként a múltban tapasztaltam, egyes törvényhatóságok ezt eddig elmulasztották.

A darázsirtásra vonatkozó fent idézett rendeletnek azt az intézkedését, mely szerint az irtás a hegyőrök és mezőőröknek szigorú köteletségévé teendő, a törvényhatóságoknak különösen figyelmébe ajánlom.

3. Minthogy pedig a védekező eljárásnak legelső feltétele, hogy a vonatkozó irásmódokat minden gyümölcsstermelő alaposan ismerje, felhívom a törvényhatóságokat, hogy az irtásra vonatkozó utmutatásokat (melyeknek egy-egy példánya a m. kir. állami rovarvartani állomáson Budapest II. Törökvézdülő. Debrői-ut kapható) a legkiterjedtebb mértékben terjessze, egyben gondoskodjék azonban arról is, hogy azok a népek anyanyelvén megmagyaráztassanak s a községi előljáróságok a kiscgazdákat az irtásra vonatkozó teendőkre, valamint a mulasztás kö-

vetkezményeire a helyi szokásoknak megfelelőleg figyelmeztessék.

A hernyóirtási utmutatás megfelelő számú példányát 1900. évi 7188. számú, a vértetű irtási utmutatás példányait az 1899. évi 9679. számú rendelettel, végül a darázsak irtására vonatkozó utmutatás példányait pedig az 1902. évi július hó 4-én 11974. sz. rendelettel küldtem meg a törvényhatóságoknak, s a mennyiben esetleg még egyes példányok szükségeltetnének, az iránt forduljon a m. kir. állami rovarvartani állomáshoz, Budapest II. Törökvézdülő, Debrői-ut.

4. Ha valamely község gyümölcsösei, kertjei olyan erdővel határosak, amely hernyófészkekkel fertőzve van, az 1894. évi XII. t.-c. 55. §-a szerint kell eljárni.

5. Minden egyes községi előljáróság április hó első felében köteles felelősség terhe mellett az arra alkalmas községi hiteles személy útján feltétlenül meggyőződést szerezni, hogy vajjon az irtás valóban megtörtént-e, s ha nem, hogy akkor haladéktalanul az 1894. évi XII. t.-cikk 95. §-a szerint járjon el.

6. E körrendelet második, február végi kihirdetéséről, s az irtás ellenőrzéséről köteles minden községi előljáróság a járási főszolgabíróat április 15-ig értesíteni, hogy az a beérkezett jelentések szerint a szükséghez képest vagy tovább intézkedhessék, vagy hogy azokat az esetleg szükséges hivatalos használatra tovább megőrizze.

7. Mivel pedig számos jel arra mutat, hogy a jövő év tavaszán a kártékony hernyók (különösen a sárgafarkú pillangó, Porthesia chrysohosea) nagymennyiségben fognak mutatkozni, elvárom, hogy a törvényhatóság jelen rendeletet a legkiterjedtebb módon hajtsa végre, megjegyezvén egyúttal, hogy tett intézkedések, s a foganatosított hernyó- és darázsirtás megvizsgálására törvény által megállapított határidő letelte után, mint a múltban, azonképpen a jövőben is szakközzegeimet az ország több vidékére ki fogom küldeni, s a törvény végrehajtása körül tapasztalt mulasztásokkal szemben megfelelőleg fogok eljárni.

8. Felhívom a törvényhatóság figyelmét arra is, hogy amennyiben a gyűrűs pile tojásai kicsinyiségük miatt a rendes hernyófészkek szedésekor az irtást kikerülik, azok április első felében mindenütt irtandók, ahol csak összeverődve a fák lombját kopasztják.

9. Miután egyes törvényhatóságok a téli hernyóirtásra a hernyóégető lámpákat ajánlják, s a kézzel és hernyózó ollóval való irtásról meg sem emlékeznek, felhívom a törvényhatóság figyelmét arra is, hogy jövőben a hernyóégető lámpák ajánlata mellőzendő, mert eltekintve attól, hogy a hernyóirtás legtökéletesebben kézzel és hernyózó ollóval teljesíthető, lámpákkal való hernyóirtás tűzrendőri tekintetben is veszélyes.

10. A hernyóirtás ellenőrzése tekintetében felhívom a törvényhatóságokat, utasítsa a főszolgabírókat az iránt való intézkedésre, hogy a m. kir. csendőrség járőrei ezen szolgálattételük alkalmával a hernyóirtás kellő foganatosítását a községi előljárósággal együtt ellenőrizzék s amennyiben egyesek a köteles hernyóirtást elmulasztanák, azt az illetékes főszolgabíróknak azonnal tudomására hozzák.

11. Végül megemlítem, hogy ámbár az 1894. XII. t.-c. 50. §-a a hernyóirtás befejezésének határidejét március hó végére tűzi ki, mindazonáltal felhívom a törvényhatóságokat, miután a szakközzegek véleménye szerint egyes hernyófajok, különösen a fehér galagonya pille és a sárgafarkú pillangó hernyója már március

Legnagyobb választók és legjutányosabb árban kapható.
Divatos **férfi ingek**, alsó-nadrágok, gallérok, kékeltők és finom angol és francia zsebkendők.
Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, háló ingek és kabátok.
Fű és leányka fehérnemű minden nagysághan és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristof

utódai

fehérenemű, vászon és szőnyeg nagy raktára

Kolozsvártt, Deák Ferencz-u. 3.

1008

Telefon-szám 567.

Telefon-szám 567.

Matrác, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyhuzat szakszerűen készítve, olcsó árban található.

Minden fajtájú és nagyságu czalon, ebédli és futószőnyeg, gyapjú és csipke függönyök.

Amerika önműködő ablak-roletták egyedüli főraktára.

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank R. t.

Teljesen befizetett alaptőkéje 1.200.000 korona.

Kolozsvárt, Mátyás- király- tér, 7. sz. saját házában.

Betéteket előnyös feltételek mellett fogad el könyvecskékre, vagy folyószámlára és azokat felmondás nélkül fizeti vissza.

Váltókat olcsón számítól le.

(1007.)

Előleget ad értékpapírokra és kézi zálogra.

Jelzálogos kölcsönöket nyújt földbirtokokra és kolozsvári házakra. Törlesztés kölcsönöket közvetít a Hazai Takarékpénztár részére.

Áruraktárai (a pályaudvar mellett) olcsón kezelik a betárolt árukat és azokról előleget adnak. Ugyanott kölcsönzsákok is kaphatók.

végén rág és annyira elszéled, hogy a fán maradó hernyófészkek beszédésével tulajdonképpen célt nem érhet a gazda, figyelmeztesse az érdekelt gazdaközönséget, hogy a hernyóirtást saját jól felfogott érdekében már február hó végére fejezze be.

Megjegyzem azonban, hogy a hernyóirtás elmulasztása címén megindítandó büntető eljárásra vonatkozólag az 1894: XII. t.-c. 50. §-ába megállapított határidő veendő figyelembe.

Gazdasági munkás- és cselédlakások.

Darányi dr. földmivelésügyi miniszter még az 1904-ik évben foglalkozott azzal az eszmével, hogy a gazdasági cseléd- és munkáslakások tervét összeállítsa és a gazdák részére hozzáférhetővé tegye. Most aztán létrejött a gazdák és műszaki emberek hathatós közreműködésével ezen első sorozata a gazd. épületek gyűjteményének, amelynek folytatását egyéb gazd. épületek kiadásában is reméljük.

Ezen műnek rövid ismertetését következőkben adjuk:

A földmivelésügyi miniszter által az OMGE. közreműködése mellett gazd. munkás- és cselédlakások címe alatt kiadott tervgyűjteményben 58 rajzlapon 84 részletes tervet látunk, amelyek azt a célt szolgálják, hogy a birtokosoknak cselédlakások építésénél mintául szolgáljanak és így megkönnyítsék olyan cselédlakások építését, amelyek úgy az egész ségügyi, mint az erkölcsi követelményeknek megfelelnek.

A tervgyűjtemény 3 csoportból áll, ugymint:

I. Cselédlakások. II. Munkás-tanyák. III. Cselédlakások melléképületei.

Az I. csoport-gyűjteményben látunk egyes különálló házakat, amelyek zsellér-lakásoknak, vagy telepes-házaknak is igen alkalmasak, valamint egy épületben 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 11 és 15 cseléd részére célszerűen elhelyezett lakásokat. Minden cseléd részére szoba, kamra és konyhából álló lakás van tervezve, a legtöbbnél teljesen különálló elhelyezéssel és bejárattal, némelyiknél azonban kombinálva van a közös konyha, vagy legalább közös folyosó használata. A lakások jól méretezett szobákat és megfelelő nagyságú mellékhelyiségeket mutatnak célszerű beosztással, nagy dupla ablakkal és jó erős ajtókkal; a fűtésre boglya-kemencék, vaskályhák, vagy alkalmas takaréktűzhelyek szolgálnak, a konyhák nyitott tűzhelyllyel vagy takaréktűzhelyllyel ellátva és a kémények sok helyen husfűtőlésre is alkalmassá téve, ezenkívül jó tágas padlás, sőt helyenkint egy kisebb pince is kiegészíti a család lakóhelyét.

Minden lakás tervéhez rövid leírás és tájékoztató költségvetés van a rajzlapon és így az első tekintetre a műszaki ügyekben járatlan is könnyen tájékozhatja magát és kiválaszthatja a viszonyainak leginkább megfelelő tervet.

A lakások költsége egy egy család részére

800—1000 korona körül változik, kivételesen leszáll 700—400 koronáig, valamint felemelkedik 1500—1600 koronáig is, a viszonyok szerint. Az országos átlagot vett egységárák azonban olyanok, hogy a legtöbb birtokos, ha saját iparosait és munkásait veszi igénybe, esetleg saját építési anyagát használva, még jóval olcsóbban is elkészítheti.

A II. csoport munkástanyák cím alatt munkáskaszárnyák, vagy barakok terveit közli. Ezekben a szükséges fekhelyeken kívül asztalok, lócák, fogasok, valamint a közös étkezés céljait szolgáló konyha- és kamraberendezés is feltalálható.

A tervekben találunk 20, 28, 36, 40, 56, 60, 64, 68, 72, 92 és 120 munkás elhelyezésére szolgáló munkástanyákat, amelyek építési költsége elég mérsékelt, mivel egy-egy munkás fekvő helye átlagban 50 koronába kerül, de van 36—40 koronás, valamint 70, 80 és 100 koronás építmény is, amelyekből mindenki könnyen kiválaszthatja a neki megfelelőt. Mindezek az épületek állandó jellegűek.

A III. csoport azokat a melléképületeket tartalmazza, amelyek a cselédlakások kiegészítésül szükségesek, mint közös mosókonyha, vagy sütőkemence, sertés- és baromfiól fáska, marával kombinálva, árnyékszék stb. Ezek is elfoglalnak 7 rajzlapon 14 tervvel, amelyek ügyes beosztásuk és jó szerkezetük mellett méltóan sorakoznak az egész gyűjteményhez.

Az összes tervek egyrészt uradalmaktól beszerzési minták után készültek, másrészt a gazdasági műszaki hivatal önálló kompozíciói. Legtöbb terv került ki a mezőhegyesi ménesbirtokról, de igen figyelemreméltók a Frigyes főherceg magyaróvári, valamint József főherceg alcuti uradalmából szerettek is.

Kiemelendők még a tervek beküldése révén a következő nagyobb birtokosok:

a kapuvári uradalom, Bauer Ottó Tormás, Purgly Emil Pa-Tompa, Nagysurányi uradalom Hartig és Rothermann, welteni Wiener Rezső lovag gombai uradalma, bicskei Rosenfeld Henrik Bicske, Nádasdy Ferencz gróf Nádasdladány. Félszerfalvi cukorgyár. Majláth Géza gróf Máriamajor, Eszterházi Ernő gróf Felsőszeli.

Az összes tervekhez részletes költségvetés van készítve, továbbá részletes kimutatás a faanyag és egyéb építési anyag szükségletéről, úgy hogy bármelyik gazda annak alapján maga is bevételezheti pontosan az építéshez szükséges anyagot és otthon, saját munkásaival kényelmesen összeállíthatja, sőt az is lehetséges ezen tervek és kimutatások alapján, hogy nagyobb szükségletnél az ácsmunka az erdőben, vagy faraktárnál kidolgozható és készen szállítható az építés helyére.

Ez röviden a mű tartalma. A kiállítás igen tetszetős, a rajzok szépek, könnyen megérthetőek.

Mindazok, akik e tárgyban valamely felvilágosítást óhajtanak, forduljanak a földmivelési miniszterium gazd. műszaki hivatalához, (Budapest, VI., Vecsey-u. 3.), ahol is a hivatal

főnöke Bolla Mihály oszt. tanácsos, valamint János házy László építész mérnök, aki e gyűjteményt földolgozta, a legkészségesebben szolgálnak az odafordulóknak műszaki fölvilágosítással.

A Hermann-féle tengeri mivelési mód.

Az országban elterjedt a híre Hermann tovarisovai (Bács-Bodrogm.) nagy kukoricaterméseinek, melyet a róla elnevezett kukorica-termesztési rendszernek tulajdonítanak.

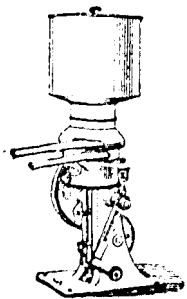
Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter megbizta a magyar-óvári növénytermesztési kísérleti állomást, hogy e rendszert vizsgálja meg. Az állomás közérdekű jelentése megjelent.

A Hermann-féle mivelési mód lényege a következő:

Hermann tovarisovai gazdaságának földje vastag termőrétegű, szeliden homokos, barna agyag.

A forgó kettős, fele kukorica, a másik fele búza és zab. Minden termény alá minden évben 2 q. szuperfoszfátot adnak. Az összes búzába és zabba kat. holdanként 8 kg. vöröshérét szórnak el. A buza és zab learatása után még ugyanazon év őszén e heréből magot fognak; ez 10 év alatt 9-szer sikerült, kat. holdanként 35—150 kg. terméseredménnyel. A maghere levágása után a tövek újból kihajtanak. Az 1/4—1 lábba megnőtt herét összel alászántják. A tengeri alá összel 22 cm-re szántanak, vagy csak 15 cm-re szántanak és 10—12 cm-re turnak. Tavasszal március 20—25 között az ősi szántást elboronálják és megkezdik a vetést, illetve ültetést. A talajt hosszában és keresztben 70 cm-re megvonalozzák és a keresztelési pontokra 2 soros tengeri magot ültetnek és azt meg is hagyják a kikelés után úgy, hogy két-két fő áll egymás mellett. A természet tengeri a nagyszemű, későn érő fehér lófogú, mely ott rendszeren beérik. Amint a tengeri kikelt, megkezdik a kapáltatást és pedig lókapákkal és kapálnak addig, míg a tengeri embermagassága nem lesz. Öt-hatszor megkapálják a táblákat, odatörekedvén, hogy a tengeriföld sohase legyen kérges, hanem porhanyó és hogy abszolút gyommentes legyen. Egy lókapával egy irányban naponta 4 kat. holdat kapálnak meg. A tengerit nem töltögetik. A kapákkal egész közel mennek a tövekhez. A kézi munka arra szorítkozik, hogy a tövek jó egy tenyérnyire megporhanyítottanak. Ezt a munkát nem kapával hanem hegyes fűcskákkal végzik.

A 35 q. tengeritermés több tényezőnek az eredménye; része van benne a kitűnő bácskai földnek, az erős trágyázásnak, a bőventermő fajtának és a sokszori kapálásnak, amiből az következik, hogy oly eredményt, mint amilyent Hermann elért, csak teljesen hasonló viszonyok között lehet elérni. Az ország nagyobb részében, ahol nincs meg a kitűnő bácskai föld, ahol nem érik be a fehér lófogú tengeri, ott kisebb termések-

Teljes tejszövetkezeti berendezéseket,

kézi-erő- és turbina-hajtásra, ugyszintén mindennemű tejgazdasági gépeket és eszközöket tejszállításhoz, vaj és sajtgártáshoz legelőnyösebben szállít az

Első magyar tejgazdasági gép- és eszkozygyár

1660 FUCHS és SCHLICHTER, Budapest, VI., Jász-utca 7. szám

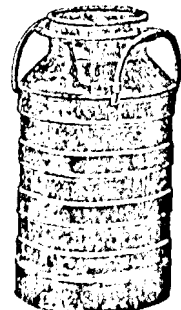
KÜLÖNLEGESSÉG:

VAJKIVITEL:

„Svéd Globe Separator.”

Tejtelepek és tejszövetkezetek által termelt vajat évi kötés mellett korlátlan mennyiségben legmagasabb árakon veszünk át.

Árjegyzékek, költségvetések, tervek ingyen és bementve.

kel kell megelégedni és a Hermann féle művelésből azt alkalmazni, ami mindenütt megvalósítható és ez: ősszel jó mélyen szántani, trágyás földbe vetni és gyakran kapálni. Aki ily módon műveli tengerijét, az az eddiginél nagyobb hasznot fog elérni és nagyobb hasznot lát a tengeri természetéből mint eddig. Azonban mindenütt mégsem alkalmazható ezen eljárás, bármí előnye van is. Ott, ahol a drótféreg gyakran tesz kárt a tengeriben, a fészekvetés nem ajánlható, mert a vetés könnyen foltos lehet, itt a tengerinek sorvetőgéppel való vetése helyénvalóbb, mert ha a tengeri egy részét tönkre is teszi a drótféreg, annyi a legtöbb esetben marad, hogy a tengeri egyezés után kellőleg beállított lesz.

Könyvismertetés

A műtrágyák okszerű alkalmazása.

Irta: *Cserhádi Sándor*. Pár nappal ezelőtt hagyta el a sajtót a fenti című füzet, amelynek kedvesebb újví ajándékot aligha kaphatott volna a magyar gazdaközönség Cserhádi nevével össze van forrva a magyar gazda-műtrágyázati ismerete, mert ő kezdte meg s küzdötte végig azt a nehéz harcot, amelynek eredménye az, hogy ma már a műtrágyák szerepet játszanak a gazda életében.

„Husz évi. javarészt a magyar gazdák közreműködésével végzett kísérletezés alatt szerzett tapasztalatok eredménye“ van e kis füzetben. Minden egyes sora érdekes, hosszú évek nehéz munkájának kikristályosodott igazságai,

A 119 oldalra terjedő művecske bevezető részében az általános dolgokat tárgyalja: Miért kell trágyázni? Mivel kell trágyázni? Minő anyagokat használunk fel trágyázásra? Istállótrágyát vagy műtrágyát használjunk-e? Hogyan tudhatjuk meg azt, hogy melyik trágyafélével trágyázzunk? Mire kell ügyelni a trágyázási kísérleteknél? Melyek a leggyakrabban használt műtrágyafélék? Melyik műtrágyafélét alkalmazzuk? Mennyi időre terjed a műtrágyafélék hatása? Mikor szórjuk el a műtrágyákat? Miképpen szórandók el a műtrágyák? Mi módon kell az elszórt műtrágyát alátakarítani? Mely műtrágyaféléket szabad egymással összekeverni? Mennyi műtrágyát használjunk holdanként? Mire ügyeljünk a műtrágyafélék vásárlásánál?

Amint az elsorolt fejezet címeiből látható mindenre kiterjedt figyelme a szerzőnek, ami a műtrágyák ismereténél, azok alkalmazásánál, általánosnak mondható.

A mű második részében részletesen foglalkozik az egyes művelési növények aláadható műtrágyákkal s a kísérleti alapján elért eredményeket képekben is bemutatja.

Először a búzát és rozsot veszi; megjegyzi, hogy aki először alkalmaz műtrágyát, jól teszi ha e két növény alá használja; mert „e két növénynek számíthatunk a mi szélsőséges klímánk alatt legbiztosabban arra, hogy a műtrágya alkalmazása hasznosítható lesz.“ A számos kísérlet végeredményeként kimutatja, hogy a buza és rozs alá alkalmazott különféle foszforstrágyát az esetek túlnyomó részénél nemcsak a kiadásokat térítették meg, hanem még jövedelmet is adtak.

Ezton tárgyalja a többi művelési növényeket: Árpa; Zab; Tengeri; A magnak termesztett (hüvelyesek; Burgonya; Cukorrépa; Takarmányrépa; Repce; Mák; A pillangos virágú takarmányfélék; Csalamádé; Kender; Len; Dohány; Komló; Szőlő; A rét;

Minden egyes növényenél több évi kísérletek eredményét közli s kimutatja, hogy melyiknél milyen műtrágyának volt hatása s milyen körülmények között okadatolt a műtrágyák alkalmazása.

Ajánlom a gazdaközönségnek ezt a kis füzetet; megrendelhető a szerzőnél Magyar-Óváron. Ára 2 korona.

Dr. Barna.

EGYLETI ÉLET.

Az E. G. E. könyvtári címjegyzékének függeléke.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet könyvtárának szaporítására állandóan nagy gondot fordítván, az utóbbi években is jelentékeny számú könyvet szerzett be, amelyeknek jegyzékét most közzéteszi, fölhíván egyúttal tagjainak figyelmét a könyvtári szabályzat alábbi rendelkezéseire:

A könyvtárt — jelen szabályzat szerint — minden egyleti tag igénybe veheti.

A könyvtár használata a könyvek kikölcsönzése útján történik. Egyszerre csak egy mű kölcsönözhető ki.

Oly művek, melyeknek pótlása nagy nehézségekkel járna (pl. térképek, diszmunkák, encyclopaediák, kéziratok stb.) vagy olyanok, melyek közhasználatuknál fogva gyakrabban és többek által vétetnek igénybe, ki nem kölcsönözhetőek s azokat csupán az egylet irodájában lehet minden szombatn d. u 3—6 óráig olvasni.

A kikölcsönzés mindig és mindenkiel szemben a formaszertű térítvény aláírása ellenében történhetik.

Könyvtári könyvek legfennebb 4 hét idő tartamára kölcsönözhetőek ki.

Vidéki tagoknak, ha a könyv postán küldetik, minden alkalommal 30 kr. csomagolási költség számíttatik fel.

Megrongálódott, vagy elveszett könyvek beszerzési árát a kivevő tag megtéríteni köteles.

I. A) Általános gazdasági művek.

<i>Börnstein</i> R. dr. Unterhaltungen über das Welter	499.
<i>Cserhádi Sándor</i> : Jelentés a Magyar-óvári m. kir. Gazdasági akadémia kísérleti telepén az 188—1890-ik években végrehajtott növénytermelési kísérletekről, Magyar-Óvár, 1893.	501.
„ Az országos m. kir. növénytermelési kísérleti állomás 1897-ik évi kísérleteinek eredménye, Budapest, 1899.	502.
<i>Deutsche Landwirtschafts-Gesellschaft</i> évkönyvei 4 kötet, Berlin, 1900., 1902., 1903., 1904. évfolyamai.	503.
<i>W. Eggers</i> : Praktische Fruchtfolgen mit Berücksichtigung des Zwischenfruchtbaues im norddeutschen Klima, Berlin, 1. 05.	504.
<i>Földművelésügyi</i> ministerium: Utmutató a gazdasági tudósítók számára, Budapest, 1905.	505.
<i>Hauer</i> : A vetési varju gazdasági jelentősége, Budapest, 1904.	506.
<i>Jahres-Bericht</i> der Landwirtschaft, Braunschweig 3 kötet, 1900., 1901., 1903. évfolyamai.	507.
<i>Károly Rezső</i> : Franciaország mezőgazdasági viszonyai, Budapest, 1900.	508.
<i>Milhoffer Sándor</i> : A kettős termelésről, Kecskemét, 1896.	509.
<i>M. Möller</i> : Die Witterung des Jahres 1907. Leipzig, 1906.	510.
<i>Növénytermelési</i> országos kísérleti állomás 1901. évi kísérleteinek eredménye, Budapest, 1902.	511.
„ 1903. évi kísérleteinek eredménye, Budapest, 1905.	512.
<i>Schmekel</i> A. dr.: Die Verbilligung der landwirtschaftlichen Produktion, Neudamm, 1901.	513.
<i>Szecsey</i> István: Mesőgazdaságtan, Kolozsvár, 1904.	514.

I. B) Földművelés talajisme, telkesítés, trágyázás, gazd. gépek és eszközök.

<i>Albert</i> dr. Die Landwirtschaftliche Maschinen auf der Pariser Weltausstellung 1900, Berlin, 1901	515.
<i>Cserhádi S.</i> A kálitrágya alkalmazása, Nyitra, 1901	516.
<i>Domokos Kálmán</i> : Az építkező gazda, Kolozsvár, 1898	517.
<i>Hensch Árpád</i> : A szántás-vetésről, Magyaróvár, 1899	518.
<i>Hotter A.</i> Düngungslehre, Graz, 1895	519.
<i>Reich A.</i> Das Meliorationswesen, Leipzig, 1905	520.
<i>Sporzon Pál</i> iij. A ksigazda mezőgazdasági gépei, Debrecen, 1903	521.
<i>Strecker V. dr.</i> : Ratgeber bei Wahl und Gebrauch landwirtschaftlicher Geräte und Maschinen, Berlin, 1902	522.
<i>Stutzer A. dr.</i> Die Düngung der Wiesen und Weiden, Berlin, 1904	523.

I. C) Általános és különleges növénytermelés, növénybonc-, élettan és kórtan.

<i>Csérer Lajos</i> : A magyar komlóművelésről, Kolozsvár, 1905	524.
<i>Cserhádi S.</i> Cukorrépa-termesztési és trágyázási kísérletek az 1903 évben, Budapest, 1904	525.
<i>Huillier István</i> : A káposztafélék termesztése, Kolozsvár, 1904	526.
<i>Kirchner O. dr.</i> Die Getreidefeide, Stuttgart, 1903	527.
<i>Milhoffer Sándor</i> : A kender termelése, Kassa, 1900	528.
<i>Páter Béla</i> : A gyógynövények termesztése, Kolozsvár, 1906	529.

I. D. a) Általános állattenyésztés és állatgyógyászat.

<i>Jakab László</i> : Az erdélyi állattenyésztés fejlődése 1882—1903. Kolozsvár, 1905.	530.
<i>Knispel Oskár</i> : Die Züchter—Vereinigungen im Deutschen Reiche, Berlin, 1901.	531.
<i>Nemzetközi</i> állatorvosi kongresszus tárgyalásai 1905-ben, Budapest, 1906. 29 füzet.	532.
<i>Pálffy Gyula</i> : A székelység állattenyésztése, Marosvásárhely, 1902.	533.
<i>Páter Béla</i> : Gazdasági állattan, Kassa, 1905.	534.
<i>Rocquigny gr.</i> : L'assurance mutuelle du bétail, Paris, 1898.	535.
<i>Ross Nándor</i> : A tenyészkancákról, Kolozsvár, 1902.	536.
<i>Stolzer C.</i> Fütterungsplan und Futterrationen, Berlin, 1905.	537.

I. D. b) Szarvasmarha-, ló-, juhtenyésztés és gyapjuisme,

<i>Breuer Albert</i> : A szarvasmarhák gümőkórja vágóhídi statisztika alapján, Budapest, 1900.	538.
<i>Dr. H. Buer</i> : Die dänischen Kontrollvereine und Zuchtcentren als Mittel zur Förderung und Hebung der Niezucht, Berlin, 1902.	539.
<i>Rodicsky Jenő</i> dr. Gyapjuminősítő intézet, 1905.	540.
<i>Ujhelyi Imre</i> : Jelentés a Magyar-óvári szarvasmarha-tenyésztési egylet 1903/904. nyolcadik üzletévi működéséről, Magyar-óvár, 1904.	541.
„ Tejvizsgálatok hazai gazdaságokban, Magyar-óvár, 1903.	542.

I. D. c) Sertés-, baromfi-, méh-, hal- és selyemtenyésztés.

Hreblay Emil: A gazdasági baromfiteyésztésre vonatkozó általános tudnivalók. Budapest, 1900.	543
Knispel Oszkar: Die öffentlichen Massnahmen zur Förderung der Schweinezucht nach dem Stande vom Jahre, 1902. Berlin, 1903.	544

I. E) Kertészet, szőlő- és gyümölcsstermelés

Barna Balázs: Védekezési kísérletek a gyümölcsfák fontosabb gombabetegségei ellen, Budapest, 1903.	544
Bresler János dr.: Alkohol auch in geringen Mengen Gift. Halle, 1902	545
Colla I. C. dr.: Die Alkohol frage und ihre Bedeutung für dem Arzt. Basel	546
Földmívelésügyi miniszterium: Utmutatás a szőlőmivelésre, Budapest, 1898.	547
Haller Ferenc: Az ugaros szőlőmivelés, Szatmár, 1902	548
Hähnel Fr.: Alkoholismus und Erziehung, Leipzig, 1902	549
Hegyi Dezső: Konyhakerti növényeink élősdí és bakteriumok által okozott legfontosabb betegségei és az ellenük való védekezés-módok, Magyaróvár, 1904	550
Horvát E. János: Gyümölcsfatenyésztés, Budapest, 1904	551
Ikajalvy: Szőlőmivelés, Kolozsvár, 1901	552
Istvánffy Gyula dr.: A m. kir. központi szőlészeti kikérleti állomás és ampelologiai intézet közleményei 1902, 1903, Budapest, 1903, 3 füzet	553
Jablonovszky József: A szőlőmoly, u szőlőilonca életmódjuk és irtásuk, Budapest 1900	554
Molnár István: A fatenyésztés, Budapest, 1900.	556
" A nemes füz termelése, Budapest, 1903.	556
Pogonyi Bernát: Bort igyunk-e vagy pálinkát? Budapest, 1901.	557
Raum Oszkár: Viharagyuk a mezőgazdaság szolgálatában, Budapest, 1901.	558
Rácz Sándor: A homoki szőlőmivelés, Budapest, 1901.	459
Szilágyi János: Megfigyelések a meszestalajok s a meszestalajokra alkalmas amerikai szőlőfajtákról, Deés, 1905.	560
Szilárd Gyula: Szőlőmivelés és borkezelés könyve, Budapest, 1903.	561
Szőlőköcsön. Budapest, 1897.	562
Wortmann I. dr.: Bericht der Königl. Lehranstalt für Wein-, Obst- und Gartenbau, Berlin, 1905.	563

KORMÁNYINTÉZKEDESEK.

Gazdasági munkásközvetítés.

A m.kir. földmívelésügyi miniszter 11180—1906. eln. szám alatt következő rendeletet adott ki a gazdasági munkásközvetítés szervezése tárgyában.

I. Rész.

A gazdasági munkásközvetítés.

1. §.

Rendezett tanácsu városokban és nagy községekben a községi munkásközvetítőt s helyettesét rendszerint az előjáróság (tanács) vagy a segéd és kezelő személyzet tagjai közül a képviselő testületnek, a körjegyzőségi munkásközvetítőt s helyettesét pedig a szövetkezett községek képviselő testülete egyetemének kell kirendelni.

A vármegye alispánjának jóváhagyásával egyes kis községek külön községi közvetítőt alkalmazhatnak.

A vármegye alispánjának jóváhagyásával közvetítőtől közhivatalban nem álló magánegyének is megválaszthatók.

A községi körjegyzőségi munkásközvetítő közvetlenül a járási főszolgabíró (polgármester) hatósága alatt áll.

A munkásközvetítési feladatok ellátása a megbízott községi tisztviselőnek hivatalos kötelességét képezi s annak elhanyagolása fegyelmi vétséget képez.

A megbízás bármikor visszavonható.

2. §.

A képviselőtestület a közvetítőnek külön tiszteletdíjat állapíthat meg.

A felek felkérése folytán irt minden levél és távirat megírásáért a közvetítő a féltől 20 fillért szedhet.

A vármegye alispánjának jelentése alapján a m. kir. földmívelésügyi miniszter függet-

lenül attól, hogy a közvetítő a község részéről kap-e vagy sem tiszteletdíjat, egyes községi munkásközvetítőknél a kiváló szolgálatokért jutalmat utalványozhat.

3. §.

A községi vagy körjegyzőségi munkásközvetítőnek az a feladata, hogy:

a) a jelentkező azon helybeli gazdasági munkásokról, akik helyben keresetet nem találván, mezőgazdasági szőlő, erdei, föld stb. munkára más vidékre is hajlandók csoportosan elszerződni, a) alatti minta szerint, a munkásokat kereső munkásokról pedig a 2. minta szerinti jegyzéket vezessen.

b) a földmívelésügyi miniszterium munkásközvetítési osztályának a törvényhatósági, községi körjegyzőségi közvetítőknél, ugy szintén azon munkaadóknak és munkásoknak, akik szóval, levélben, vagy távirattal hozzáfordulnak, a munkát és illetőleg a munkásokat keresők részére a szükséges felvilágosításokat szóval, illetőleg a mennyiben a magánfelek által kért válasz megírásáért járó 20 fillér készpénzben vagy bélyegjegyekben részére megküldetett és a válasz bérmentesített, levélben, táviratban adja meg s általában a munkaadókat és munkásokat a szerződés-kötés előmozdítása céljából megfelelő támogatásban részesítse;

c) ha pedig a munkáskereslet és kínálat közvetítésével kiegyenlítést nem nyerhet, a helyben keresetet nem találó és idegen helyre is csoportosan szerződni hajlandó munkások létszámát és illetőleg a munkásokat keresők számát hivatalos portómentes levelezőlapon a 3. alatti csatolt minta szerint a törvényhatósági közvetítőnek és egyidejűleg a földmívelésügyi magyar kir. miniszterium munkásközvetítési osztályának hetenkint jelentse be, ha pedig a bejelentett adatokban hétköznap jelentékeny változás áll be, erről ugyanazoknak azonnal tegyen jelentést;

d) a törvényhatósági közvetítő által megküldött kimutatásoknak (5. §.) a község házában nyílt helyen való kifüggesztéséről gondoskodjék.

4. §.

A törvényhatósági munkásközvetítőt a törvényhatóság közönsége jelöli ki.

Törvényhatósági munkásközvetítőül kijelölhető:

a) a törvényhatóság központi tisztviselője;
b) a gazdasági egyesület ajánlatára a gazdasági egyesület titkára;
c) a törvényhatóság székhelyén lakó, közhivatalban nem álló magánegyén.

A megbízás az alispán (polgármester) előterjesztésére bármikor visszavonható.

Ha a törvényhatóság a közvetítő feladatok teljesítésére törvényhatósági tisztviselőt jelöl ki, e teendők ellátása annak hivatalos kötelességét képezi.

A törvényhatósági közvetítő közvetlenül az alispán (polgármester) hatósága alatt áll.

A törvényhatósági közvetítőnek az alispán (polgármester) előterjesztésére a m. kir. földmívelésügyi miniszter az adatszolgáltatás aránya szerint évenként tisztelet díjat állapít meg.

5. §.

A törvényhatósági közvetítőnek az a feladata, hogy:

a) a községi közvetítőktől és a szomszédos törvényhatósági közvetítőktől beérkezett adatokból hetenként 4) alatti minta szerinti összesítéseket készítsen és azt azon megyéjebeli községeknek, melyekben munkások vagy munkásokat keresők jelentkeztek, továbbá a szomszédos törvényhatósági közvetítőknél, egy-egy példányban postán megküldje vagy távbeszélőn tudtul adja;

b) a közvetítési közegeknek, továbbá a közvetlenül nála szóval, írásban vagy távirattal jelentkező feleknek a kért felvilágosításokat szóval, illetőleg amennyiben a magánfelek által kért válasz bérmentesített, levélben vagy táviratban díjtalanul megadja és általában, hogy a munkaadókat és munkásokat a szerződés-kötés előmozdítása céljából megfelelően támogassa.

6. §.

A törvényhatósági joggal felruházott városban a törvényhatósági közvetítő látja el a községi munkásközvetítő (3. §.) feladatát is.

7. §.

A földmívelésügyi miniszterium munkásközvetítési osztálya a községi, körjegyzőségi és törvényhatósági közvetítőktől beérkezett jelentések alapján a munkát keresőkről s a munkásokat keresőkről nyilvántartást vezet s azoknak a munkaadóknak és munkásoknak, kik közvetlenül hozzáfordulnak, továbbá a törvényhatósági községi, körjegyzőségi közvetítőknél, szóval, levélben, vagy táviratban a kért felvilágosítást teljesen díjtalanul megadja. A központ a törvényhatósági és a községi közvetítővel közvetlenül érintkezik.

8. §.

Azon községeket és törvényhatóságokat, amelyek területén nincsenek gazdasági munkások, vagy amelyek területén a munkáskereslet és kínálat kiegyenlítést talál, a földmívelésügyi miniszter a közvetítő kijelölésének kötelezettsége alól ideiglenesen felmentheti.

(Folytatjuk.)

= Minden gazdaságban nélkülözhetetlen eszközök =

az országszerte első helyen elismert kitűnő szerkezetű és legolcsóbb

— „Eredeti Kalmár-rosták” és heremagtisztító gépek. —

Elsőrendű hazai anyagból gyártunk ezidőszert 15-féle nagyságban különböző szerkezetbe a gazda minden követelményeinek legjobban megfelelő általános terménytisztításához berendezett különleges gépeket, szelelő és magválasztó rostákat, kézi vagy hajtórőre alkalmazva. — Ez évi újdonságukról szíveskedjék ingyen árjegyzéket kérni. — Minden esetleges kérdésekre azonnal és díjtalanul válaszolunk. 1274

KALMÁR ZS. és TÁRSA különleges terménytisztító gépgyára Hódmező-Vásárhelyen.

Telefon 69. szám. Nagy-Enyeden állami aranyéremmel kitüntetve. Sürgöncym: Kalmár-rostagyár.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

— **Háziipari tanfolyamok Kolozsvármegyében.** Az E. G. E. kolozsvármegyei szakosztálya által rendezett háziipari tanfolyamok közül f. hó 13-án nyílt meg az egyik *Nagy-petri* községben 16 résztvevővel, a másik f. hó 21-én fog megkezdődni *Keszü* községben 22 résztvevővel, a harmadik 22-én *Mákó* községben 25 résztvevővel. Mindhárom községben gazdasági faeszközöket és pedig villákat, gereblyéket, jármakát, boronakereteket és fűrészrámákat fognak a tanfolyamon készíteni. A tanfolyamok végeztével a községekben közös műhelyek fognak felállítani, a melyekben a mesterséget állandóan folytatni fogják

— **Népies gazdasági előadások.** A Kolozsvármegyében rendezendő gazdasági előadások közül eddig előadások tartottak *Nagy-petri* és *Keszü* községekben. Az első községben 50 hallgató előtt a háziipar jelentőségét és a háziipari tanfolyam célját ösmertette *Éber* Ernő szakosztályi előadó, a tej értékesítéséről és a tejszövetkezetről dr. *Seyfried* Károly gazd. akad. s.-tanár. Az előadások hatása alatt a gazdák nagy lelkesedéssel határozták el a háziipari tanfolyam támogatását, és a tejszövetkezet létesítését. Készenben ugyancsak örömmel fogadta a 60 főnyi hallgatóság a háziipari tanfolyam tervét és nagy érdeklődéssel hallgatta *Barna* Balázs dr.-nak a trágyázásról és trágyakezelésről tartott előadását.

— **A hernyó-veszedelemről, mely gyümölcsészetünket országosan évekre kiterjedő romlással fenyegeti.** Háromszékről azt írja nekünk egy öreg kertész, hogy az szerencsére nem éppen olyan nagy, mint amekkorának látszik. A novemberbe is benyult nyáriasan szép őszi napok melege a tojásokat kikeltette s a hernyókat részint a táplálék hiánya, részint a közbejött pár zordon éjszaka hidege teljesen elpusztította. Ő ugyanis 6-os nagytóval jól megvizsgált különböző fákról leszedett 100 hernyófészket, s azok közül néhány élő tojást csak 3-ban talált. A fészkek ilyen üressége mellett még ennél a vizsgálatnál is megnyugtatóbb bizonyíték az a körülmény, hogy azokat a rovarvő madarak, jelesen a cinkék, absolute nem keresik.

Szük köréből kertészünk mindazonáltal nem meri azt tanácsolni, hogy szüntessük meg a hernyófészkek gondos szedegetését, mert más időjárás mellett vidékenként kivált észkosabb oldalakon történhetik, hogy a viszonyok nem alakultak ilyen kedvezően, de azt bizton állíthatja, hogy a hol a fentebbiekhez hasonló jelenségek mutatkoznak, ott fáinkat se ne pörkölgessük, se ne nyirbálgassuk, mert amellet, hogy nyaktörő sok fáradságtól kiméljük meg magunkat, az említett műveletek közül fáinknak egyik sem válik javára.

— **Értesítés.** Az E. G. E. tagjait és lapunk olvasóit értesítjük, hogy az *Erdélyi Gazdasági Egylet, Erdélyrészi Gazdatiszti Egylet* és az »*Erdélyi Gazda*« hivatalos helyiségei az egyleti új székházba (Attila-utca 2. szám alá) helyeztetek át,

— **A nemokleveles gazdatisztek,** azokat kiknek az 1907. évi idényben tartandó gazdatiszti gyakorlati vizsga már engedélyeztetett, arról értesíti a *debreceni n. kir. gazdasági akadémia igazgatósága*, hogy a vizsgálatok előre láthatólag április hó vége felé lesznek megtartva, és a vizsgára való behívások még csak február hóban lesznek szétküldve.

— **Darányi miniszter a gazdasági munkásokhoz.** Darányi földmivvelésügyi miniszter plaháton felhívást intézett a gazdasági munkásokhoz és atyai hangon figyelmeztette őket a jogosulatlan munkásmozgalmak esetleges szomorú következményeire. A felhívásban Darányi így szól a munkásokhoz:

Figyelmeztetés! Az ország nagy részében a gazda és a gazdasági munkások az aratási szerződéseket már rendesen megkötötték, némely vidéken azonban, amint értesültem, a munkások még most sem akarnak szerződni. Nyilvánvaló dolog, hogyha a helybeli munkások a gazdákkal nem egyeznek meg s idejében nem kötik meg a szerződéseket, akkor a gazdák kénytelenek más vidékről munkásokat fogadni, aratógépekről gondoskodni, esetleg clyan gazdálkodási módokhoz áttérni, amelyeknél kevesebb munkásra van szükség, amikor azután a helybeli munkások nemcsak az idén, de talán több esztendőn át kereset nélkül maradnak. Nehogy ez a sajnálatos dolog bekövetkezzék, jóindulattal figyelmeztetem a gazdasági munkásokat arra, hogy iparkodjanak a gazdasági szerződéseket mielőbb megkötni a gazdákkal. Szükségesnek tartom a munkásokat arra figyelmeztetni, mert többfelől hallottam, hogy mindenféle hamis hírek járnak a munkások között s ilyenekkel zavarnak meg a munkások józan eszét. Az ilyen hírek után ne induljon senki, mert nem igaz, hogy a kormány elrendelte volna, hogy mi legyen a munkabér; az sem igaz, hogy a kormány elrendelte volna, hogy a munkások most ne szerződjenek s halogassák a szerződéskötést; az sem igaz, hogy a kormány megparancsolta volna, hogy a munkások, gazdasági cselédek szövetségeket, helyi csoportokat alakítsanak, tagsági díjakat fizessenek; az sem igaz, hogy a gazdák kötelesek a helybeli munkásokkal szerződni s azoknak annyi munkabért adni, amennyit a munkások kérnek. Mindezekkel a hazug hírekkel a munkásokat bolonddá tartják! Az az igazság, hogy a hatóság, a gazda, a munkás nem lehetnek ellenségek, a kölcsönös tisztelet, az ember szeretet, a becsületes jó szándék és a bizalom kell, hogy kapocs legyen közöttük.

— **Gazdasági cselédek baleset ellen való biztosítása.** Az Országos Munkás- és Cselédegélypénztárra vonatkozó törvények értelmében Magyarországon minden gazdasági cseléd balesetbiztosítást élvez oly értelemben, hogy ha a munkaadó a törvény által reászabott minden törvényes feltételnek eleget tesz, akkor baleset esetén a költségeket a pénztár

a munkaadónak visszatéríti, ha ellenben a munkaadó a feltételek betartását elmulasztja, akkor az összes költségek a munkaadó terhére esnek.

A törvények értelmében a pénztár fizetési kötelezettségének az az alapfeltétele, hogy a munkaadó az illető gazdasági cseléd után az 1900. évi XVI. t. cz. 8. §-a értelmében évenként előre fizetendő 120 fillérhs hozzájárulási díjat kellő időben megfizesse

Az Orsz. Gazdasági Munkás- és Cseléd-pénztár ismételten felhívja a munkaadók figyelmét a balesetbiztosításra vonatkozó törvényes rendeletekre, a melyeket rövid kivonatban közlünk:

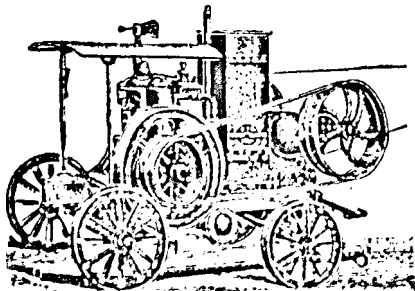
Minden munkaadó köteles a szolgálatában álló minden egyes gazdasági cseléd után az Országos Gazdasági Munkás- és Cselédegélypénztár javára évenként előre 120 fillért befizetni minden külön felszólítás nélkül április hó 1-ig.

Ha a munkaadó elmulasztja a fenti határidőre a befizetést teljesíteni s a baleset megtörténte előtt 30 napig sem fizette be, sérült cseléde (illetőleg ennek örökösei) az 1902. XIII. t. c. 24. §-a értelmében a munkaadótól éppen olyan baleseti segélyezést követelhet, mint aminőtől a pénztárral szemben elesett.

A 120 filléres hozzájárulási díjat azon cselédek után, akik már az előző évben is ugyanazon munkaadónál szolgáltak, az év április hó 1-én, a változott és újonnan felfogadott cselédek után pedig a szolgálatbalépéskor azonnal meg kell fizetni. Felhívjuk gazdátársaink figyelmét arra, hogy a díjat új cselédek után azonnal és régi cselédek után is idejekorán annyival inkább is fizessék be, mert ennek elmulasztása esetén maguknak okozhatnak ugy anyagi, mint erkölcsi kárt, ha netaláni baleset esetén a segélyek érvényes biztosítás hiányában kiutalványozhatók nem lesznek.

— **Kötelező joghatálylyal bíró vám-tarifális felvilágosítások.** A múlt év folyamán a külföldi államokkal megkötött és ugyancsak akkor életbe léptetett tarifális egyezmény az áruk vámkezelését illető módokatokról intézkedik. Hogy a közelebről érdekeltek e vám-tarifális eljárásokról minden egyes esetben tájékozódva lehessenek, a kereskedelemügyi miniszter körrendeletben utasította a magyar királyi fővámigazgatót, valamennyi pénzügyigazgatóságot és vámhivatalt a vám-tarifális felvilágosítások megadásánál követendő eljárásról. E 10.850/VII.—B—1906. sz. körrendelet szerint az áruknak vám-tarifális kezelését és a göngysúlyhatározmányok alkalmazását illetőleg kérdés intézhető közvetlenül a pénzügy-, kereskedelem- és földmivvelési ügyi miniszteriumhoz, közvetve a vámhivatalok útján, a m. kir. fővámigazgató közvetítésével a pénzügyminiszteriumhoz, vagy pedig a mezőgazdasági és erdészeti testületek útján a földmivvelési miniszteriumhoz. Nevezett miniszteriumok a választ általánosan kötelező joghatálylyal kölcsönös egyetértéssel megadják.

— **Takarmánytermesztés a Székelyföldön.** A mesterséges takarmány növények termesztése el lévén hanyagolva a Székelyföldön, Darányi Ignác földmivvelésügyi miniszter feladatává tette a székely akciónak, hogy a belterjesebb állattenyésztés fejlődésével kapcsolatban a mesterséges takarmánytermesztést igyekezzenek meghonosítani. E célból 38.396 K értékű mesterséges takarmánymag osztá-

Oberurseli Mótorgyár Részv.-Társaság Oberursel.

Iroda és raktár: VI., Ó-utca 6. szám.

MAJNA-FRANKFURT MELLETT.

Legolcsóbb hajtóerő a „GNOM“ BENZIN- és SZIVÓGÁZ-MÓTOR.

4000-nél több üzembn. ■ Könnyen kezelhető. ■ Villanyos gyújtással. ■ Okl. gépész felesleges. ■ Költségvetés-tervek és egyéb felvilágosítás ingyen és bérmentve. ■ Referenciák beszerezhetők: gróf Wenkheim Géza uradalmától, Csorvás (Békésmegye); gróf Wenkheim Frigyes uradalmától, Székudvar (Aradmegye); gróf Esterházy János uradalmától, Nyitra-Ujlak (Nyitramegye); gróf. Esterházy László uradalmától, Sárosd (Fehérmegye). Sándor Pál Mező-Bánd, (907-4.)
Albisi Béla Alsó-Szováta, Lóte Lázár Kaál.

tott ki kedvező föltételek mellett a székegy-földi tejszövetkezetek tagjai között.

— **Sejtelmek.** Egy zsuron fiatal emberek beszélgetnek. oda jön a ház urnőjének az anyja, az anyós és így szól:

— Hallja Sándor én magát mindig jó-ravaló fiatalembernek tartottam, mondja, mit csináljak, olyan gyöngének érzem magam néhány nap óta, olyan általános elyengülés vesz erőt rajtam.

— Kérem nagyságos Asszonyom. méltóztassék az *Első Alföldi Cognacgyár r.-t. tulipán-likörjét* inni.

Nagyon köszönöm.

A férj: Szerencsétlen, mit tettél velem, hisz most az anyósom 20 évvel tovább fog élni.

1709

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT:

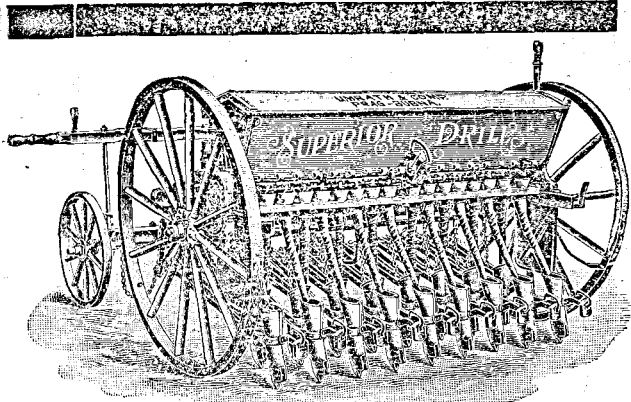
Felelős szerkesztő és kiadó:

TOKAJI LÁSZLÓ.

Segéd-szerkesztő:

ÉBER ERNŐ

A LAP AZ ERD. GAZD. EGYLET TULAJDONA.

(907-3.) **Superior Sorvetőgépek**

!!! Legjobb tolókerékrendszer !!!
Tessék közelebbi leírást kérni!
Finom-, szántás-, e-ukló- és rétboronák.
Egy- és többvasu ekék.
Háromtagu és egytagu hengerek.
Triörök. Mütrágyaszórók.

UMRATH ÉS TSA

Budapest, V., Váci-körút 60.

Gőzcséplőkészletek 12 HP.-ig — Ipari mozcenyok 100 HP.-ig.

A **Magyar Jelzálog Hitelbank**

képviselősege

Kolossvárt, Jókai-utca 2. sz. alatt (gr. Rhédey-ház I. e.)
Az intézet alaptőkéje 40 millió korona
záloglevélkölcsönöket
nyújt földbirtokra és nagyobb városokban fekvő házakra 4%-os és 4 1/2%-os záloglevelekben.

A jelzálogot felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a meg-szavazandó kölcsön összegére nézve az „Erdélyi Gazdasági Egylet” bizalmi férfinak adnak véleményt. 1001

Ertesítés.

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy a kedvező feltételű kölcsönnyújtása és előzetes eljárása révén kitűnő hírnevű

„Nagyszeheni földhitelintézet”

részéről, **Kolozs és több szomszédos megye területére ingatlan jelzálog kölcsönök**

„kizárólagos ügynökségével”

bizattam meg.

Ebbeli működésomban legkedvesebb kötelességem, hogy a bizalom-teljesen hozzám forduló feleknek a lehetőségig gyors és költséget kímélő eljárással szolgálatára legyek.

Bármintemű felvilágosítással, útbaigazítással készségesen, díjmentesen szolgálak.

Különös előnye eljárásomnak, hogy minden kölcsönvevő bármily elhanyagolt birtok- és teher viszonyai véglegesen rendeztetnek.

Egyidejűleg óva intem a n. é. közönséget akár helybeli — akár budapesti — vagy vidéki pénzközvetítő csábító hirdetéseknek vagy „szaladó ügynököknek”, — amelyek ilyenmü jelzálogkölcsönt pénzintézetek közvetlen megbízását nem igazolják — fel nem ülni, mert ezek eljárása teljesen megbízhatlan, időt vesztő és minden esetben, akár eredményes, akár nem, terhesen költséges.

Teljes tisztelettel

1243

Erdélyi erdő-faanyag és bányaugynökség.
Gombos Benő Kolozsvár, Malom-u. 16. sz.

Ugyanott discret és legmegbízhatóbb módon bér-és magánházak, építési telkek, földbirtokok eladása és vétele a legkedvezőbb feltételekkel, valamint birtok-bérletek lebonyolittatnak.

Díjazott sárga Orping-ton tyúkok és kakasok kaphatók **ELEMÉR, TORONTÁL, PAP ILONÁNÁL.**
Tyúk darabja 7 korona,
kakasok 10 korona.

Nagyobb terjedelmű és értékes
Arany, Réz, Pyrit, Vas, Fekete szén, Földolaj, Kaliumsó, Minium, Cement stb. bányák és telepek felfedezői és tulajdonosai részére

a szükséges tőkét megszerzi illetve az eladást elsőrendű tőkések útján közvetíti egy megbízható szakember. — Érdeklődők küldjék ajánlataikat a lap kiadóhivatalába „Angol” jelige alatt. 1799

Magtáros gazda.

Egyik állami birtokon egy magtáros-gazdai állás megüresedett. Földműves iskolát végzett gazdák sajátkezüleg irt kérvényüket, melyben eddigi alkalmaztatásukat, nyelvismeretüket részletesen felsorolják, a lap kiadóhivatalában megtudható címre, legkésőbb a hó végéig adják be.

Javadalmazást a lap kiadóhivatala közli.

Az Erdélyi Kereskedelmi Társaság FODOR és TÁRSAI megbízásokat elfogadnak
Jármos ökrök tinók,
sertések, juhok, lovak és egyéb tenyész- vagy használati állatok beszerzésére és azokat felelősség mellett gyorsan és jutányosan direkt forrásból közvetít.
Cim:
Erdélyi Kereskedelmi Társaság Kolozsvár, Szentegyház-utca 2-ik szám.
1762 Telefon 311.

FISCHER -féle szab. impregnált szavatolt tiszta lenből készült vízhatlan ponyvával óvhatók meg a legbiztosabban a kazlak gépek és kocsik az eső ellen.
Ezen ponyvák nagy strapa mellett is eltartanak 10-12 évig. A 24 év óta fennálló **FISCHER.féle** zsák-és ponyvagyár **Budapest, V., Nádor-u 31-33,** az ország legnevesebb uradalmainak szállítója. 1806
Mindennemű **juta- és lenzsákok gyártása.**
Ponyvakölcsönző intézet.

PIUMELI KÁVÉBEHOZATALI TÁRSASÁG
kolozsvári főkelepe Mátyás-király-tér 12. (Telefonsz. 475.)
Oránként friss pörkölés.

Világhírű „SOERABAJA” kávékeverék
Valódi „TÖRÖK” kávé, 1 kilogramm 3 korona 50 fillér.
Zamája és kitűnő íze felülmulthatatlan.

Tea és Rum különlegességek.

Van szerencsém keserü mandolára nemesített **őszi baraczkfáimat** úgy kikötésre idomítva, mint koronával, a következő árak mellett ajánlani:

Faj megnevezése és tulajdonságai	Kikötésre idomított	Koronás kor. fill
Sándor cár: korai, érik julius elején, bőtermő, fagymentes	60 fillértől 1 koronáig erősségük szerint	60
Metelka: díjazott, duráncei, vörpiros, 25-50 deka súlyu		60
Olga királyné: duráncei, igen zamatos, egyik fele piros, másik fele viaszsárga, bőtermő		60
Horpácsi: sima, kopasz, közep-termő, augusztusi érés		60
Linlei: finom zamatos, bőtermő, duráncei, viaszsárga, piros csikokkal		60
Wienus de Fromen in: igen késői, érik október hó utolján, igen bő termő, óriási nagy, 50-60 deka súlyu, anom zamatos		60
Amsteln: igen korai, érik julius hóban, közepnagy		60
Négyféle különböző csoda nagyságu, finom zamatu, bőtermő, francia őszi baraczk		60

Más különböző gyümölcsfák 1-60.
Szállítandó kora tavasszal. — A fa hosszúéletü megtartásához felvilágosítással szolgálak.
Árjegyzék ingyen.
Rendelményeket azonnal elfogadom. Szállítom tavasszal.
Weisz Sándor
K.-Nyék. Fejérmegye. 1800

1465.

OSERS ÉS BAUER

Budapest VI., Podmaniczky-u. 18.

ajánlja elsőrendűnek elismert Szivógázmotorait, faszén kocsz vagy anthraczit tüzelésre berendezve, 1—2 fillér üzemköltséggel, ugyszintén kitünő hirnevü

Benzinlokomobilos cséplőszerelvényeit

Az Osers és Bauer-féle szivógázmotorok, a többek között, a következő helyeken tekinthetők meg üzemben:

Báró Bánffy Ernő	ur	uradalmában	Kolozs-Borsán
Gróf Wass Béla	"	"	Mező-Záhon
Gróf Béli György	"	"	Gyekén
Gróf Teleki Arctur	"	"	Tancson
Gróf Bethlen István	"	"	M.-Sámsodon és Biriksen
dálnoki Gaál Péter	"	"	Kötelenen stb.

Eladó gyógy- és specialis házi kezelésű Ó-borok erdélyi hirnevű mezősegi pincéből.

Özv. Báró BORNEMISZA ANDRÁSNÉ sz. Gróf TELEKI POLIXÉNA ő méltósága, komlód-oroszfaí gazdasági pincéjében eladó kétszáz hectoliter 1899., 1900., 1901. és 1905. évbéli, részben palackérett, Traminer, Rizling, Kóvér és Carbenet, kitünő, erős ugyszólva **gyógyborok**.

Átlagos árak hordó vételeknél válogatva 1 kor.-tól 1 kor. 60 fillérig. Bármikor megtekinthetők és értekezhetni helyt

ENGI ELEK megbizottal, esetleg levélben is.

Minta postán nem küldetik.

Szentmihálytelki vasuti állomásra vagy Szász-Régenre levél vagy sürgöny értesítés után kocsit küldetik. Posta- és telefon állomás Nagy-Nyulas.

1795

Eladó:

Magyar-Köblösön 39 hold erdőnek fája, ebben 377 szál tölgyfa, körlapösszeg 23.190, melyből műfa 169.968 m.³, tűzifa 197 m.³ Bükk és cser: 2,040 m.³

Völcsön 26 hold 20 □ öl erdőnek fája, ebben 2,613 szál tölgyfa, körlapösszeg 144.258, ebben műfa 859.192 m.³, tűzifa 486 m.³ Bükk és cser 140 m.³

Műszaki felvétel: 1903. márczius hó. 1817

Értekezhetni a tulajdonos Báró Petrichevich-Horváth Kálmánnal Felső-Zsúkon, u. p. Apahida.

Eladó 175 holdas birtok,

a rajtalévó — ezelőtt 10 hónappal épült — kétkövü lisztelő, jól jövedelmező **malommal** és az összes gazdasági épületekkel

A birtokot országut hasítja, mely a vasut állomásig vezet 6 kilométerre.

Bővebb értesítést ad akár levélben akár a helyszinén

Pusztakamarás, u. p. Nagysármás

Bedőházy József,

1819

körjegyző.

Eladó

a Báró Rothenthal Henrikné sz. ökefalvi (vasutállomás helyben) gazdaságában, a birtok bérbeadása miatt,

25 darab

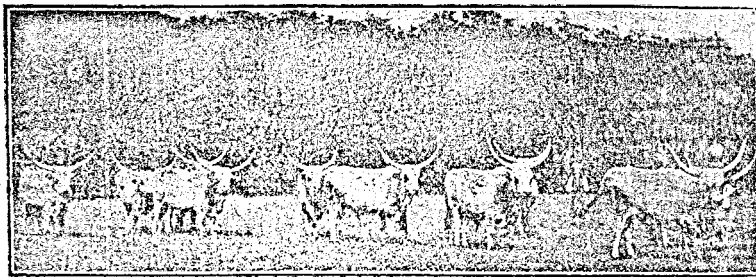
magyar erdélyi fajta szelid tenyész tehén, erős, csontos, szabályos testalkatúak, jó tejelők s ezeknek 39 drb. különböző koru üsző és bika borjai.

A tenyésztet a Sperker Ferencz Szent-demeteri tenyésztetéből több éven át előre lefoglalt fölösleges számu tehén és üsző megvásárlása útján alapítottat s a törzsbikák is mindég onnan szerezettek be Utóbbi években a 2-éves tenyészvikák kimutathatólag darabonként 800—1200 koronáig adattak el.

Továbbá **eladó 17 darab** fekete fecske hasu mangalica anyakoca és **52 darab** 1 éves süldő, vészen átmentek.

Vevők kéretnek a megtekintés idejének megállapítása végett **Sperker Ferencz**

— földbirtokoshoz (lakik **Szent-Demeter**, u. p. **Nagy-Kend**) fordulni. —

Hévízi komlótelepemről,

mely is az 1885-iki országos és az 1896 évi millenárius kiállításokon „nagyérmét“, a brüsszeli világ- és a kolozsvári gazd. kiállításokon „dicsérő okleveleket“, az O. M. G. E. 1901 évi komlókiállításán III. nagy díjat nyerte

az ez év tavaszán vágandó dugványos ezerét (későn érő Saazi) loco, homoródi pályaudvar, huszonnégy koronával árusítom el. o o

U. p. Homoród-Hévíz.

Id. Gróf Haller János.

1796

„Grand Prix“ (a legnagyobb kitüntetés) a saint-louis-i világkiállításán.

Alfa Separator R. J.

Iroda és gyár: Budapest, VI., Lomb-utcza 11.

Tejgazdasági Gépgyár.

Szállít tejgazdasági eszközöket és gépeket!
Tehenészetek, tejgazdasági telepek, tejszövetkezetek berendezése!

Mindig friss sajtoltó por és jolyékony oltó!

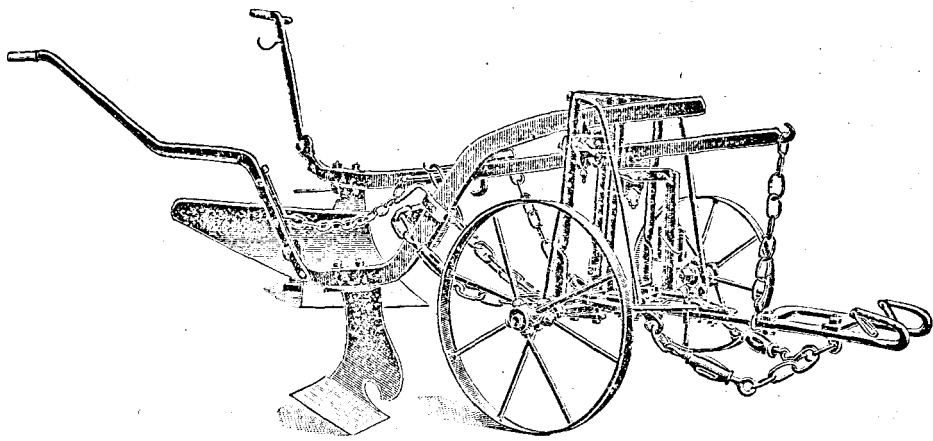
Több mint 600 első díj!!!

Évi gyártás kb. 80,000 Alfa separator.

Arjegyzékkel, költségvetéssel, utbaigazítással
készséggel szolgálunk.

1018.

A talajművelés legújabb és legjobb módja

a szabadalmazott „BIPPART”-féle egyes és kettős ekével

eszközölhető. — Egyidejűleg forga a termőréteget és lazítja az altalajt Célszerű munkája folytán általánosan kedvelt.

A kukoricaszár táperejének leggazdaságosabb kihasználása a

kukoricaszártepő-gép (shredder)

által történik. Bámulatos nagy munkaképesség, tartósság, egyszerű szerkezet és olcsó ár tekintetében egyaránt előnyösebb mint minden versenytármány.

Leirással és árajánlattal készséggel szolgál

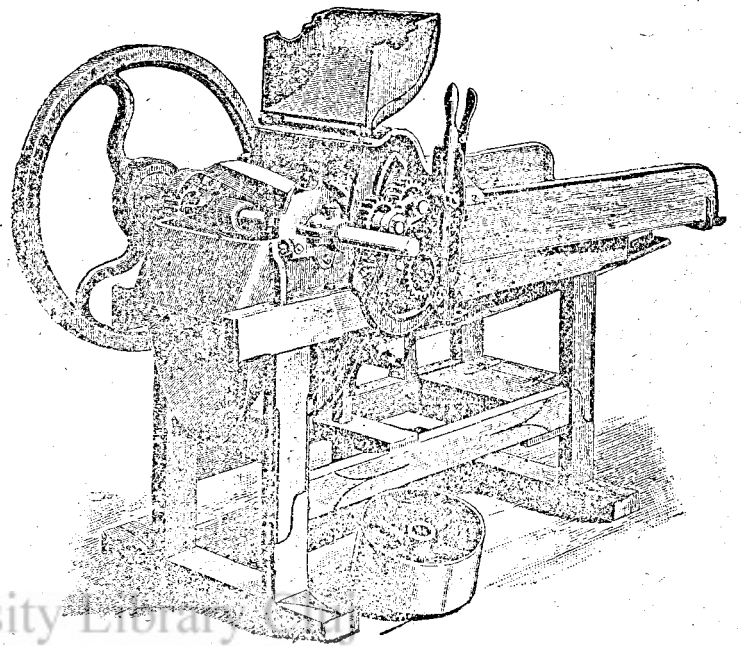
BÄCHER RUDOLF

MELICHAR FERENC főraktára, BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ-UTCA 68-ik szám.

1803

Magyarországi vezérképviselő:

SZÜCS ZSIGMOND.

Olcsó tüzelőanyaggal dolgozó

Szivógázmotorok

Óriási megtakarítás tüzelőanyagban. Üzemeltetés óránként és lóerőnként csak 1—1½ fillér!

Legolcsóbb és legszabályosabb üzem! Legmesszebbmenő szavatosság!

● Benzin- és nyersolajmotorok. Motoros eséplőkészletek. ●

HAJÓS és TÁRSA

okleveles mérnökök motorvállalata

(907-1.)

BUDAPEST, V., Sziget-utca 9. szám.

Telefon 56-69.

Arjegyzék és költségvetés ingyen.

Törlesztő kölcsönök.

Erdélyrészi Magyar Jelzálog Hitelbank

Részvénytársaságnál

Kolozsvárott, Rózsa-utca 1. sz. (emelet.)

igen előnyös feltételű törlesztő kölcsönök kaphatók föld-birtokok és városi bérházakra

Kölcsönkérvényekhez melléklendők: a legutóbbi hitelesített telekkönyvi kivonat és a hitelesített kataszteri birtokiv. — Bérházaknál a telekkönyv, házbéradó vallomás hitelesítve és az épület vázrajza. — Kölcsönök 400 koronától kezdődőleg bármily magas összegig kaphatók. — Becslési költség csak nagy összegű kölcsönöknél számítatik, kisebbeknél az eljárás díjmentes. — Ügynökök közvetítésére nincs szükség, miután mindennemű felvilágosítással készséggel szolgál az

Igazgatóság.

Hivatalos órák d. e. 9-1 óráig.

1501

Gyors és olcsó lebonyolítás.

Acetylen világítási berendezések,

önálló teleppel, a szabadalmazott LUX készülékkel. Kezelés nélküli, önműködő carbid a vízbe eső rendszerű teljesen veszélytelen fejlesztők.

Elektromos világítási és erőátviteli

berendezések.

Spezialitás: önálló kis telepek. (Elektrogének) városok, kastélyok, gyárak, szállodák, malmok és magánházak részére. Kezelés nincsen. olcsó vételár! Egy 16 gyf. izzólámpa óránkint 1 fillérbe, egy tényleges lóerő 6 fillérbe kerül. Motorok: benzine, gázra, nyersolajra stb.-re bármilyen célra.

FEJÉR és SCHMIDT
Budapest, Előtvös-ter 2. szám.

Előnyös feltételek.

Teljes 100-as arfolyam.

1807

Telefonaszám 394.

Mendel Lázár Fiai sörfőzdéje, Torda

Ajánlja: hordókban és palackokban legjobb minőségű

világos korona sörét

A már 10 év óta fennálló Kolozsmegyei főraktár Kolozsvárt, (Óvár, városi sörház) saját kezelés alatt áll.

Kolozsvárt kapható minden italmérésben, fűszer és csemege üzletben.

Telefonaszám 394.

ELADÓ HÁZHELYEK!

Kolozsvár legszebb jövőjü. nagyon fejlődő városrészében, — az új színház közelében — az ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET telkén, az Attila-utcában, még néhány jó fekvésű házhely eladó.

Bővebb értesítés: naponta délelőtt 11—1 óráig és délután 4 órától 6 óráig az Erdélyi Gazdasági Egylet titkári irodájában, Kolozsvárt, Attila-utca 2. szám alatt.

Csatornázás!

Vizvezeték!

Villanyvilágítás!

M. Á. V. ERDÉLYI FŐ- ÉS MELLÉKVONALAINAK MENETRENDJE.

Az összes vég- és csatlakozó állomások kimutatásával. Érvényes 1906. október 1-től.

I. Gy. 725	Sz. 900	Sz. 545	Gy. 915	ind.	Budapesti k. p. u.	erk.	Sz. 720	Gy. 750	Sz. 640	Gy. 935
Sz. 515	" 827	" 851	" 533	erk.	Kolozsvár	ind.	" 602	" 1110	" 708	" 1253
" 532	" 854	" 830	" 611	ind.	Ar.-Gyéres A)	ind.	" 521	" 1050	" 645	" 1223
" 651	" 1016	" 1029	" 726	erk.	Kocsárd B)	ind.	" 348	" 930	" 518	" 1046
" 715	" 1044	" 1116	" 750	erk.	Tövis	ind.	" 307	" 900	" 443	" 1008
" 805	" 1145	" 1246	" 831	erk.	Küküllőszög C)	ind.	" 157	" 812	" 338	" 900
" —	" 1229	" 128	" 838	ind.	Kis-Kapus D)	ind.	" 127	" 800	" 252	" —
" —	" 102	" 213	" 905	erk.	Segesvár E)	ind.	" 1248	" 735	" 220	" —
" —	" 153	" 318	" 944	erk.	Héjasfalva	ind.	" 1141	" 656	" 124	" —
" —	" 333	" 452	" 1051	erk.	Brassó F)	ind.	" 950	" 549	" 1151	" —
" —	" 359	" 525	" 1114	erk.		ind.	" 910	" 529	" 1125	" —
" —	" 750	" 627	" 209	erk.		ind.	" 532	" 245	" 807	" —

1900. párisi világkiállítás Grand Prix.

KWIZDA FERENC JÁNOS

cs. és kir. ausztriai-magyarországi, kir. román és bolgár fejed. udv. szállító, ker. gyógyszerész
1737. I. Korneuburg, Bécs mellett. — Lósportcikkek.

Kwizda-féle Restitutions-fluid

cs. és kir. szab. mosóvíz lovak számára.

Ara egy üvegnek 2 kor. 80 fill.

Több mint 40 éve használják az udvari és más nagyobb istállóknak, egy a polgári mint katonai körökben, az izmok erősítésére, nagy használat előtt és izombénaság ellen A lovat trainingben igen nagy munkabírásra képesíti.

Kwizda-féle Korneuburgi marha-táppor.

Étrendi szer lovak, szarvasmarhák és juhok részére. — 50 év óta a legtöbb istállóban használatban étvágytalanság, rossz emésztés-nél, a tej javítására s a tejelés fokozására. 1 doboz ára 1'40 K. 1/2 doboz 70 fillér.

Kwizda-féle sertés- és baromfi-por

Egészségi por a hizlalás előmozdítására. Kis doboz Kor. 1'20. Nagy doboz Kor. 2'40.

dietaetikus szer a tápszerhez való hozzáadásra ludak, kacskák, tyukok, gyöngytyukok, páva.kstb. részére. Egy doboz ára K. 1.

Csakis ezen védjeggyel valódi. — Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. Főraktár: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerháza, Budapest, VI., Király-utca 12. és Andrássy-ut 26. szám.

Hirdetéseket jutányos áron felvállal a lap kiadóhivatala

Gazdák,

kik egészséges, fajtiszta és tartós szőlőültetvényre akarnak szert tenni, rendeljék

MASTIN

a Doctor Trnkóczy krajnai hizlaló és védőszer. Kereskedésekben is kapható s a legmagasabb kitüntetésekben részesült. — Gondos gazdák minden tenyészállatnak adják s ezrivel küldik a köszönő iratokat. Postán küldve 5 csomag ára 2 korona 70 fillér. Trnkóczy-gyógyszerár 1689 Laibach.

szőlőoltványait

„Milleniumtelep“-ről, Nagyösz, Torontálmegeye.

Magyar vagy német vagy szerb vagy román nyelvű művelőkelepekkel ellátott nagy főárjegyzék ingyen és bérmentve.